143646 - Yolculuk sırasında su olmasına rağmen yıkanacak yer olmadığı için teyemmüm eden kimse

Soru

Ben, yolculuktaydım, sonra cünüp olarak sabahladım.Su olmasına rağmen yıkanmak için bir yer bulamadım. Bundan dolayı farz namazlardan beş vakti sadece teyemmümle kıldım. Ben şu an mukim oldum. Teyemmümle kılmış olduğum bu namazları tekrar kılmam gerekir mi?

Detaylı cevap

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Allah -azze ve celle- şöyle buyurmuştur:

[1] [سورة النساء الآية: 43]

"Ey îmân edenler! Sarhoşken ne söylediğinizi bilinceye kadar, bir de cünüpken -yolcu olmanız müstesnâ- yıkanmadıkça namaza yaklaşmayın (namaz kılmayın). Eğer hasta veya yolculukta iseniz veyahut da biriniz tuvâletten gelirse veya hanımlarınızla yatmış olur da yıkanacak su bulamazsanız, temiz bir toprağa teyemmüm edin, yüzünüze ve ellerinize mesh edin. Şüphesiz ki Allah, çok affedici ve çok bağışlayıcıdır." (Nisâ Sûresi: 43)

Allah Teâlâyine şöyle buyurmuştur:

وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاء أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُواْ مَاءً فَتَيَمَّمُواْ صَعِيداً طَيِّباً فَامْسَحُواْ ... ﴿ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ...﴾ [سورة المائدة الآية: 6]

"... Hasta veya yolculuk halinde bulunursanız veya biriniz tuvâletten gelirse, yahut da kadınlarınızla cinsel ilişkiye girmişseniz ve su da bulamamışsanız, temiz toprakla teyemmüm edin. Bunun için de (ellerinizle toprağa vurarak) ellerinizi ve yüzlerinizi bu toprakla mesh edin." (Mâide Sûresi: 6)

Ebu Zerr'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

{إِنَّ الصَّعِيدَ الطَّيِّبَ طَهُورُ الْمُسْلِمِ ، وَإِنْ لَمْ يَجِدِ الْمَاءَ عَشْرَ سِنِينَ ، فَإِذَا وَجَدَ الْمَاءَ فَلْيُمِسَّهُ بَشَرَتَهُ.} [رواه أبو داود والنسائي والترمذي وقال الترمذي حديث حسن صحيح وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

"On sene su bulamasa biletemiz toprak müslümanın abdestidir. Su bulduğu zaman, suyu (abdest alması gerekiyorsa abdest azalarının, boy abdesti alması gerekiyorsa bütün vücûdunun üzerine) döksün." (Ebu Davud; hadis no: 332. Nesâî; hadis no: 322. Tirmizî; hadis no: 124. Tirmizî; "hadis, hasen sahihtir" demiştir. Elbânî de "Sahih-i Ebî Davud'da "hadis sahihtir" demiştir.)

Bir müslüman yolculuğa çıktıktan sonra su bulamazsa veya hastalık ve şiddetli soğuk sebebiyle suyu kullanması halinde kendisine zarar verecekse, bu takdirde teyemmüm alması câizdir.

Eğer su bulur ve bu suyu kullanmakla kendisine bir zarar gelmeyecekse, teyemmüm alması câiz değildir. Eğer teyemmüm alır ve teyemmümle namaz kılarsa, namazı bâtıldır (geçersizdir).

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ'nın:"...su da bulamamışsanız..." sözü,"...yolculuk halinde bulunursanız..." sözüyle bağlantılıdır. Yoksa hastalıkla bağlantılı değildir. Çünkü hasta kimse, su bulsa bile teyemmüm alır. Yolcu ise su bulamadığı zaman teyemmüm alır." (Mecmû'u'l-Fetâvâ; c: 21, s: 398)

Değerli âlim Abdurrahman es-Sa'dî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Sözün özü: Allah Teâlâ teyemmümü şu iki durumda mübah kılmıştır:

(Birincisi:) Su bulunmaması hali ki bu, mukimlik ve seferîlik halinde mutlaktır (yani bu konuda herhangi bir kayıt yoktur). (İkincisi ise:) Hastalık ve benzeri hallerde suyun kullanılmasıyla meşakkat olması hali." (es-Sa'dî Tefsiri; s: 179)

Değerli âlim Salih el-Fevzân da bu konuda şöyle demiştir:

"Teyemmümün sıhhatinin (geçerli olmasının) şartı; suyun bulunmaması hali veya hastalık ve benzeri hallerde suyun kullanılmasının mümkün olmaması hali veyahut da suyun kullanılmasıyla susuz kalmaktan korkulması veya içmek, yemek pişirmek, abdest almak ve yıkanmak için suyun yetersiz olması sebebiyle zarar görmekten endişe edilmesi halidir." (el-Muntekâ min Fetâvâ'l-Fevzân; c: 12, s: 79)

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

"Eğer su size yakın ise veya sizin konakladığınız yerde ise, teyemmüm almanız size helal olmaz. Eğer bu durumda teyemmüm alırsanız, teyemmümünüz ve kılmış olduğunuz namazlarınız sahih değildir." (Nûrun ale'd-Derb Fetvâları; c: 17, s: 121)

Yukarıdaki soruyu soran kimse, suyu bulduğunda, banyo veya yıkanma yeri olmasa bile, herhangi bir yerde yıkanma imkânı bulmuşsa, yıkanması gerekir. Bu hüküm, kimsenin bulunmadığı bir yer ise ve bir elbise veya çadır veyahut da bir şeyle avret yerini örtebiliyorsa veya arkadaşlarından birisi yanındaki bir şeyle kendisini örtebiliyorsa, yıkanması gerekir. Teyemmüm alması kendisine câiz değildir.

Bu arada teyemmümle kılmış olduğu namazları tekrar kılması gerekir.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

"Ben, yolda giderken bana yakın bir mescitte namazın kılınmaya başladığının farkına vardım.Bana yakın bir yerde su bulamadım.Bunun üzerine teyemmüm alıp namazımı kıldım. Bilindiği üzere bu mescitten başka bir mescit araştırmış olsaydım, cemaat namazını kaçırmış olacaktım. Bundan dolayı bu hal üzere kılmış olduğum namazım câiz midir?"

Diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Bu durumdaki namaz câiz değildir.Yani bir insanın,cemaate yetişmek için teyemmüm alması câiz değildir. Çünkü namaz, cemaatsiz kılınırsa da sahih olur. Cemaati terk ederek cemaatsiz kılmak haram olsa da namazı sahihtir. Bu soruyu soran kimsenin, şimdi abdest aldıktan sonra

namazını tekrar kılması gerekir. Çünkü ilk kılmış olduğu namazı, namazın şartlarından birisi olan abdesti terk ettiğinden dolayı sahih değildir." (Nûrun ale'd-Derb Fetvâları; c: 23, s: 121)

Zirâ bu namaz, seferî namazıdır ve bu namazı mukim olarak tekrar kılacaktır. Âlimlerin bu konudaki görüş ayrılıklarına binâen bu kimse için ihtiyatlı olan; bu namazı, mukim olarak, yani kısaltmadan kılmasıdır. Çünkü âlimler, yolculuk halindeyken dört rekatlı namazı kaçıran kimsenin mukimlik halinde -Şâfiî mezhebinin görüşü ile Hanbelilerin en sahih görüşünde olduğu göre gibi- dört rekat olarak mı kaza etmelidir? Yoksa -Hanefîler, Mâlikîler ve eski Şâfiîlerin görüşünde olduğu gibi- iki rekat olarak mı kılmalıdır? Diye görüş ayrılığına düşmüşlerdir."(el-Mevsûatu'l-Fıkhiyye; c: 27, s: 281-282)

Açıkta yıkanmamak için yıkanılacak bir yer bulamamasından yıkanmadığı takdir olunursa veya hava çok soğuk olduğu için sıcak su olmadan yıkanması mümkün olmuyorsa ve bu yolculuğu sırasında sıcak su bulma imkanına sahip değilse, teyemmüm alır ve namazını kılar.Namazı konusunda ona hiçbir şey yoktur ve namazını tekrar kılması gerekmez.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

Bu konuda (96658) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ تَقْرَبُوا الصَّلاَةَ وَأَنتُمْ سُكَارَى حَتَّىَ تَعْلَمُواْ مَا تَقُولُونَ وَلاَ جُنُباً إِلاَّ عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىَ تَغْتَسِلُواْ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَآئِطِ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيداً طَيِّباً فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوّاً غَفُوراً{43}. ^1